

EXPERTERNA ...OM 52-ÅRINGEN SOM TOG SITT LIV I HÄKTET

MARTIN GRANN
Utvecklingschef,
kriminalvården.

LISE BERGH
Generalsekreterare,
Amnesty.

CHRISTER KARLSSON
Förbundsordförande,
KRIS.

STEN LEVANDER
Professor emeritus all-
mänpsykiatri och rättspsykiatri.

Hur hög säkerhet har svenska fängelser?

” Sverige har inte fler självmord än andra jämförbara länder. Vi förhindrar många fler självmordsförsök än de som inträffar.

Förhindrar många fler

” – Jag kan inte uttala mig om det men Amnesty anser att det behövs en total genomlysning och översyn av våra häkten. Vi har fått återkommande kritik från FN och Europarådet om situationen i svenska häkten.

” – Den är väldigt hög, så det är väldigt konstigt att han har lyckats med det här. Jag är förvånad att det kan hända och det är för jävligt att det hänt.

” Den är inte hög men det finns inte resurser till att göra mycket mer. Man kan inte ha en läkare som ständigt sitter och bedömer folk.

Mellan 2006 och 2010 tog 29 personer livet av sig i fängelser och anstalter. Vad betyder det här fallet?

” Varje fall är ju lika allvarligt och lika beklagligt. Bara för att det är 30 så är det inte jättemycket mer beklagligt än om det är 29. Det 30:e är lika allvarligt som det 29:e.

” – Jag vill först verkligen beklaga det som hänt. Sedan vill jag upprepa att regeringen måste vidta åtgärder för att åtgärda situationen på häkten i enlighet med den kritik som framförts.

” Det betyder att man inte har full koll och det är ett problem. Det är ju inte så enkelt för Kriminalvården heller, eftersom det är så pass tillslutet.

” Att punktbevaka alla intagna innebär väldigt stora kostnader.

” Brottet blir ju inte uppkälat, annars betyder det inte så mycket. Vi har 1200-1300 självmord om året som är psykiatriska, då är det här lite. Färre tar helt klart livet av sig i kriminalvården än utanför.

Hur kan det här hända igen?

” Svårt att svara på. Men det är en checklista för riskbedömning som ligger till grund för hur mycket tillsyn de ska ha. Det är en svår balans mellan ständig integritetskränkande övervakning och risken för självmord.

” Uppenbarligen har man inte vidtagit åtgärder för att komma tillrätta med kritiken.

Inte vidtagit åtgärder

” – Först och främst handlar det om att han inte mår bra. Personalen borde se att han mår dåligt och ta hand om det.

” Det kommer att hända när folk ser resten av livet med röda siffror och tycker det är lika bra att ställa in verktygen nu direkt. När man vill ta livet av sig går det inte att hindra.

Hur hög är självmordsrisken bland häktade och intagna?

” Självmordsrisken är cirka fem gånger högre än bland den allmänna befolkningen. Men å andra sidan så är det lägre självmordsrisk för de allra flesta intagna när de sitter inne, än när samma individer är ute i samhället.

” Det kan jag inte kommentera. Men om intagna är inlåsta större delen av dygnet eller blir föremål för restriktioner i onödan blir situationen svår för de intagna och kan leda till det som nu hänt.

” Jag tror att den är väldigt hög. Tanken finns där hos väldigt många, men om man har modet och kraften att genomföra det är en annan sak. Det kan handla om skammen, man är rädd för att komma till fängelse.

” Den är snarare lägre än inom normalbefolkningen, visar siffror från Norge.

Snarare lägre

Vad vill du se för ändrade rutiner?

” Rutinerna har ändrats dramatiskt de senaste fyra åren när det gäller utbildning av personal och nya rutiner. Vi har gjort väldigt mycket.

” Det är viktigt att se hur man tillämpar reglerna om restriktioner så att de inte används i den omfattning som sker i dag. Och som sagt, en ordentlig genomlysning och översyn krävs.

” Mer uppmärksamhet och lyssna när de intagna inte mår bra. Man måste för fan ta rop på hjälp på allvar. Personerna bör inte ha saker i cellen som de kan ta livet av sig med, å andra sidan måste de ju få ha personliga tillhörigheter.

” Psykiatrin är nedpressad till skoskaften. Den drivande generaldirektören gör så gott han kan, det är politikerna som inte sköter sitt jobb, utan skiter i de sjuka.